

Faksimil

Från skolseminariet i Jordbro 4–6 maj -73. Stencilerad bulletin, 24 p.

Text på framsidan: "Från skolseminariet i Jordbro 4–6 maj -73. Det här är första numret av något som kan bli en kontakttidning för oss som jobbar med skolan".

Seminariet pågick från fredagen till söndag. Ett hundratal deltagare, mest skolaktivister. Övernattning på luftmadrasser i skolan.

Bulletinen, framställdes kort efter seminariet och spreds i ganska stora upplagor.

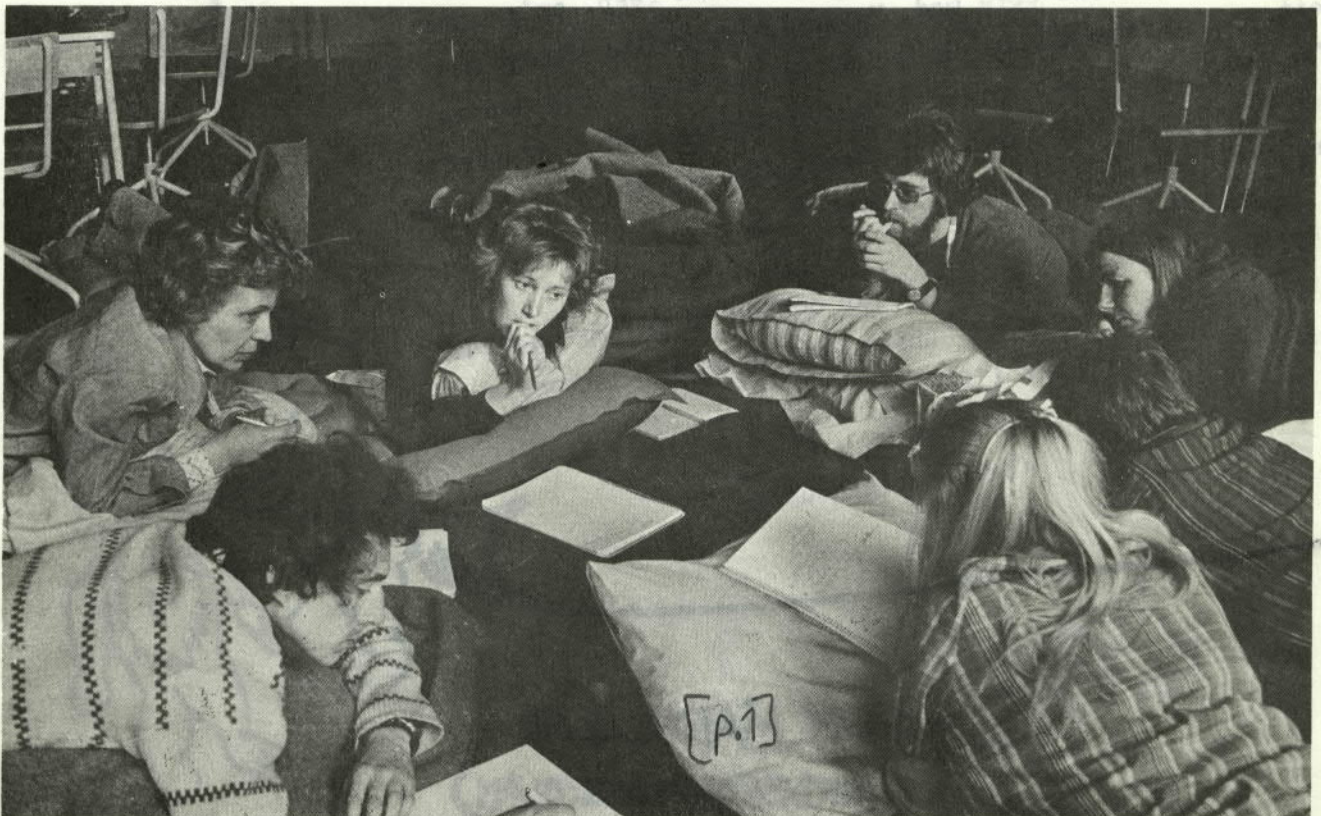
Det säger något om motsättningar bland skolaktivisterna att redaktionsgruppen beförde att ett debattinlägg med rubriken "Mindre klasser löser inte skolans problem" (av Fanny Bergmark och Donald Broady) kunde skapa svårigheter för dem som spred bulletinen på sina arbetsplatser. Därför förpassades detta jämte ett annat debattinlägg, undertecknat av "AMK (Arbetsgruppen för mindre klasser)", till en separat liten bilaga (pp. 21–23 enligt den löpande pagineringen) som den som delade ut bulletinen kunde avstå från att ta med.

Vid seminariet skapades ett antal arbetsgrupper varav en, rubricerad "Erfarenhetsförmedling för skolan", samlade 22 deltagare. Denna grupp rapporterar i en notis p. 19. signerad av Carina Fast, Ann Hederus och Lena Hellblom: "Jobbet är att bygga upp en erfarenhetsförmedling för skolfolk [...] än så länge är det för tidigt att prata om att det finns ett 'Arkiv Skola' eller vad det nu kommer att heta. Vi som vill jobba med det här kommer att träffas en vecka i sommar för att lägga upp jobbet. Vi har ett möte den 13 juni kl 19 på Arkiv Samtal, Hälsingegatan 8, för att förbereda sommarträffen." Denna arbetsgrupp utgjorde således en begynnelse på det som skulle bli Skolarkivet. Den planerade sommarveckan inträffade på Arkiv Samtals gård Storsand utanför Smedjebacken i Dalarna 30 juli–4 aug 1973.

FRÅN SKOLSEMINARIET I JORDBRO 4-6 MAJ -73

Det här är första numret av något som kan bli en kontakttidning för oss som jobbar med skolan

DEN HÄR
STENCILEN
FICK VI
SOM VAR
PÅ SEMI-
NARIET
I JORDBRO
NÄRVI.
KOM PÅ
FREDAGEN

Hej och välkommen till seminariet.

Vi som har förberett det här seminariet är en grupp som var med på skolseminariet i Grisslehamn, som RFMT anordnade i jan. i år. Där kom en massa ideer fram som vi tyvärr inte följde upp. Vi hoppas därför att det nu verkligen blir en uppföljning efter detta seminarium i form av att de arbetsgrupper som, om de bildas, fortsätter efter seminariet.

Det är viktigt att ALLA vi som är med på seminariet hjälps åt så att alla som är intresserade av samma saker får kontakt med varandra. Det finns inga "DE" som ser till att det blir gjort. Vi kommer att arbeta mycket i små grupper, men det är inte meningen att man i dessa smågrupper måste vara eniga om en viss linje. Meningen är att olika ideer och intresseriktningar kan komma upp, som sedan kan utkristalisera sig till att vi börjar arbeta i olika arbetsgrupper på söndag eftermiddag kl 13 - 15.

Det är viktigt att alla för anteckningar. Dessa kan sedan sammanfattas till en tidning (som kan spridas som information till alla dem som inte var med på seminariet). Det kan bli en arbetsuppgift för en grupp på söndag eftermiddag kl 13 - 15.

Det är bra om vi under söndag em. kan vara så konkreta att vi i de olika arbetsgrupperna som förhoppningsvis bildats kan bestämma nytt datum innan terminens slut för uppföljningsmöten. Redan på fredag kväll ska vi sitta i våra resp. smågrupper (som vi sedan ska sova med. Varje grupp om tio kommer att få ett eget klassrum). Då ska vi få öl och mackor och Gunnar Västberg kommer att prata. Sedan sitter vi kvar i grupperna och pratar med varandra. Ett förslag är att vi då i våra resp. grupper besvarar följande frågor:

1. Varför har vi träffats?
 2. Vilka förväntningar har vi var och en på de här dagarna?
- Om du vill fråga om något under seminariets gång kan du försöka i vaktmästarbåset i foajen.

Hälsningar
förberedelsegruppen

[P. 2]

SERIE AV MARIA IGÅR
(JORDBROVÄLSKOLAN)

SKA VI SKOLKA?...

OM BETYGEN

I F. V. A, åk 9, har jag en grupp som besöker patienter på Beckomberga sjukhus.

Flera av eleverna har visat sig ha ovanligt goda egenskaper för att klara ett så svårt jobb. Särskilt en av flickorna har kunnat få och uppehålla mänsklig kontakt. Hon brukar sitta bredvid sin patient och tala under det att hon stryker patienten över handen. "Jag hör inte vad Du säger," svarar patienten. Patienten är nämligen gammal och förutom andra ålderdomskrämpor har hon nedsatt hörsel. "Men Du känner väl", svarar flickan. (Flickan och patienten har kommit överens om att säga Du.) "Ja, jag känner," vrålar patienten lyckligt leende till svar. Flickan drömmer om att få fort-

sätta inom yrket, men tyvärr har hon ingen chans att komma upp i de betygspoäng, som fordras.

Två andra flickor har visat sig inte alls passa. De har haft uppenbara svårigheter att nå fram till någon slags kontakt. En av orsakerna är kanske att de hela tiden sitter och oroar sig för att vi inte skall vara tillbaka vid skolan i tid. Gruppen som helhet är nämligen inte alls noga med att sluta på den tid skoldagen slutar. De här flickorna har bråttom hem. De skall hem och plugga för skrivningar. De skall nämligen bli - sjuksköterskor. De blir - sjuksköterskor. (Vårdlinjen 3, 5 poäng)

BIRGIT SJÖBERG, Vällingbyskolan, grupp C 10.

JO NI VET VÄL

att den senaste tiden har man snackat mycket runt i kring om något som kallas batongkommissionen. Vet du vad det är? Tror du att dina elever vet det? Eller dina kolleger vet? Om inte, så har jag ett förslag, som jag tänkte berätta om.

Många barn drömmer ofta om att bli polis, de leker ofta polis och tjuv, de ser en massa läskiga deckare på teve och kanske läser om rymningar och sånt i tidningen. Men vad vet de/vi om hur det är att t ex vara en tjuv och att sitta inne. Vi hade i Jordbro och Dalarö besök av en kille från Krum, Olle Hägg som suttit på kåken. Vi kom ut till Dalarö skola vid 10-tiden och började med att äta lunch tillsammans med ungarna, därefter satte vi oss i gymnastiksalen i en stor rund ring. Vi det var Olle, vi från Jordbro, lärarna och alla elever i skolan.

Olle började med att berätta om vad ett fängelse var och hur det såg ut, hur det kändes att sitta inne. Alla satt andäktigt och lyssnade, många frågade en hel massa. En liten flicka i andra klass ställde viktiga frågor som t ex: "Varför har man fängelser kvar, om det inte hjälper? Tror Du

inte att man blir ännu mer konstig om man får vara instängd hela dagarna och inte träffa människor? Får man komma ut fortare från fängelset om man är snäll?" Osv.

Vi satt tillsammans och pratade om detta i 2 timmar. Efter Olles besök gjorde en hel klass adventskalendrar som de skickade till fångarna på Norrköpingsfängelset.

I dessa tider när många ropar på lag och ordning är Olle en jättefin motivt och inspirationskälla. Han ställer uttegarerna upp och snackar på din skola.

JANNE SWALING grupp F

[p.3]

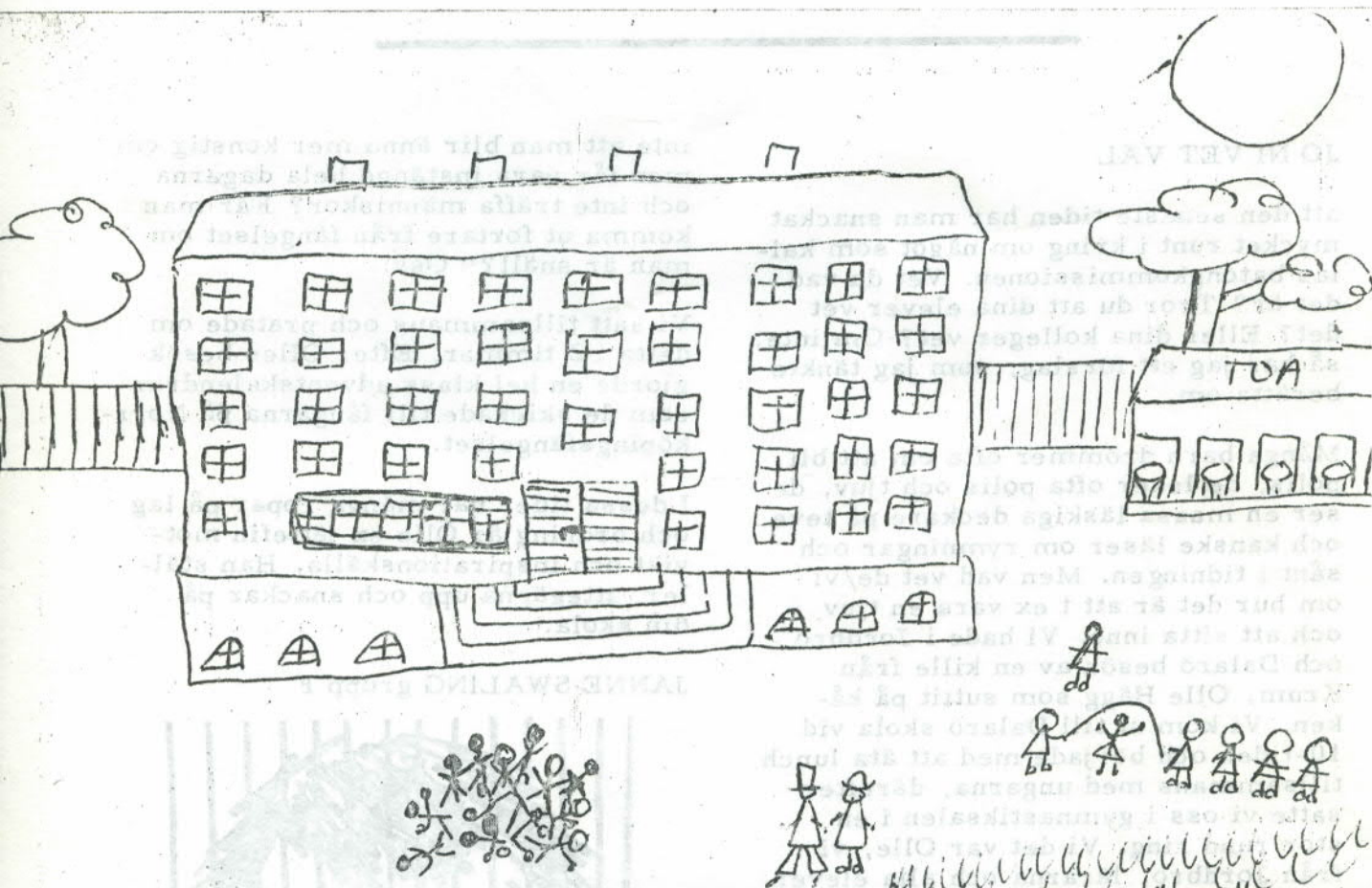
HUR VI FÖRSÖKTE LÖSA ETT MOBBNINGSPROBLEM I EN 7:A

Förra hösten fick vi klart för oss att det fanns rätt allvarliga mobbningsproblem i en 7:a som kom ny till vår skola. Då pratade vi med eleverna men de förstod liksom inte vad det var frågan om. Vi tog då kontakt med några elever i 9:an och åk 1 i gymnasiet som håller på med dramatik och berättade för dem, om hur det var i den här 7:an och sedan gjorde de små scener med olika mobbningsituationer, men pekade inte på någon lösning.

En scen handlade om en flicka som blir retad för sina kläder, en annan om hur alla i en klass blir bjudna på en fest utom en osv, mycket enkla vanliga problem.

Sedan spelades det upp i 7:an. In- tresset var stort och efteråt pratade vi: klassföreståndaren, en special- lärare och jag med klassen i var sin grupp. Det kom fram mycket. Några utsatta elever hade känt igen sig och berättade hur läskigt det ofta kändes att gå hem från skolan efter en hel dag med förnedrande upplevelser. Sen pratade vi alla i storgrupp. Det har blivit bättre i klassen och när det hänt någonting kommer eleverna för att pr- ta. De kände att vi brydde oss om deras verkliga problem.

GUNILLA WETTERSJÖ, telefon 765 78 43

Det är hemskt förligt att gå ut på rast
pojkarna slåss och dom stora bara
tittar på

[P.4]

Måtti
mottan
par
beträdda

när vi började träffa föräldrarna och göra något åt skolgården i Aspuddens skola

Vi hade försökt tidigare, men misslyckats. Den gången vände vi oss aldrig till föräldrarna, men vi lärde oss hur man inte bör göra.

Den här gången började vi med att bjuda in alla föräldrar på 1 lågstadiet till ett föräldramöte. Över 100 föräldrar kom. På väggarna hade vi satt upp förslag på enkla ledredskap som är lätta att göra själv.

En från lekmiljörådet berättade om hur viktigt det är att göra bra grejor för barn.

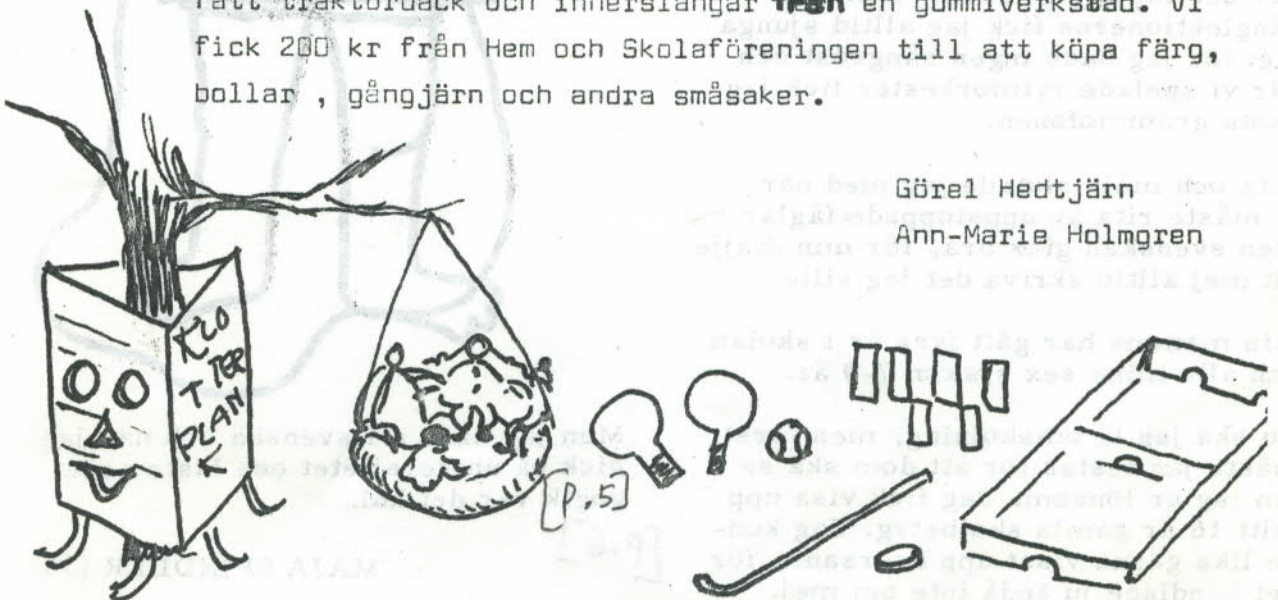
Vi satt och pratade hela kvällen alla tillsammans och i smågrupper, om vad vi kunde göra på skolgården. Vi bestämde två eftermiddagar då vi, barn föräldrar och lärare, kunde träffas och snickra grejor tillsammans. Många kom. Första kvällen snickrade vi stylvor, lådhockey, paddelracketar och kubbspel. Andra kvällen målade och snickrade vi klart så mycket vi kunde. Sen tog vi ut grejorna på skolgården och grillade korv. Vi bestämde en till snickarkväll för att reparera saker och för att vi hade mycket annat att prata om.

Nu kommer 10 mammor till skolgården varje frukostrast och är tillsammans med barnen.

Virket fick vi från en brädgård (spillvirke). Tidigare hade vi fått traktordäck och inner slangar från en gummiverkstad. Vi fick 200 kr från Hem och Skolaföreningen till att köpa färg, bollar, gängjärn och andra småsaker.

Görel Hedtjärn

Ann-Marie Holmgren

SKOLGÅRDEN

I Nya Förortsskolan pratas en halvtimme på klasskonferensen om var ungarna skall få röka och hur dom skall förpassas "dit".

"Dit" tänkes vara ett målat streck 10 m från skolhuset bortom vilket ungarna ska blossa.

Snacket går kring var strecket ska gå (5 - 10 - 20 m från skolan). Efter att ha lyssnat frågar jag lärarna om man har sett Niggerrutorna som jag just målat upp ungefär där "strecket" tänkes gå.

Ingen har sett dem, trots att de funnits där i tre veckor. Utgå ifrån att lärargruppen faktiskt själv inte vill vistas på skolgården - ingen hade ju sett lekrutan - blir det naturligt att prata om hur vidrig asfalts-

gården är. Vi bestämmer oss efter en stund för att inte måla något "rökstreck". I stället ska vi ta med oss ungarna ner på gården och måla några fler Niggerrutor och slå ner några halvrör i asfalten så att vi kan spela Ränna. Gympan lovar ställa upp med bollar. Vi bestämmer oss för att ta ett hopprep till lärarrummet och ibland gå ner några stycken och hoppa med ungarna etc.

Det här är en högstadieskola. Högstadielärover tycker det är skitkul och hoppa rep etc. Bara vi vuxna hjälper dom att komma igång.

Svårt är att få med dom andra lärarna ut och hoppa, men när det är fint väder går de med.

MATS WAHL, Norrbackagatan 14^{II},
113 41 Stockholm

UPPSATS FRÅN SEMINARIET

När jag gick i skolan bråkade jag alltid med lärarna. Det gjorde jag i åtta år, sen slutade jag. Jag har försökt gå i skolan som vuxen, men jag bara bråkar med lärarna.

Min mamma och pappa visste inte hur det var i skolan för dom vågade aldrig gå dit. Lärarna brukade ringa ibland (hem) när jag hade varit väldigt besvärlig. När jag var tolv år fick jag ofta ont i magen (magkatarrer) då fick jag gå till skolläkaren. Han sa: "Skärp för hårt åtdraget, borttages".

Sång och teckning samt svenska var det bästa jag visste. Men på sånglektionerna fick jag alltid sjunga lågt för jag hade ingen sångröst och när vi spelade rytmorkester fick jag sköta grammofonen.

Rita och måla slutade jag med när vi måste rita av uppstoppade fåglar. Men svenskan gick bra, för min majje lät mej alltid skriva det jag ville.

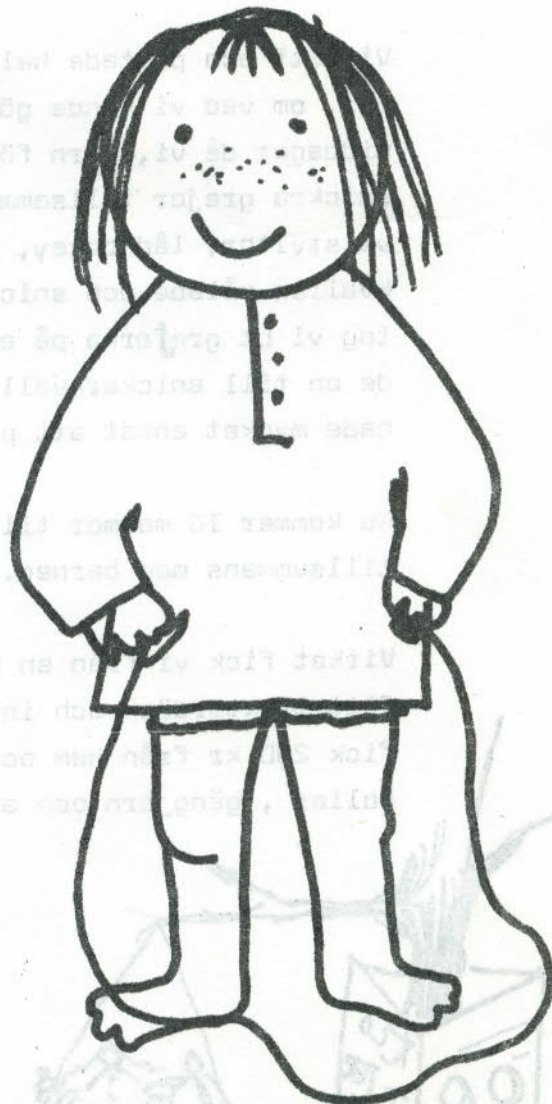
Min mamma har gått fyra år i skolan och alla mina sex syskon 7-9 år.

Nu ska jag få omskolning, men först måste jag testas för att dom ska se om jag är lönsam. Jag fick visa upp mitt 16 år gamla skolbetyg. Jag kunde lika gärna visat upp brorsans, för det handlade ju ändå inte om mej.

Men jag hade a i svenska och när jag gick på universitetet och läste pedagogik var det kul.

[P.6]

MAJA SPINDLER (30)

OM SEMINARIET

HUR JORDBROSEMINARIET KOM TILL

Vår rektor i Jordbro hade erfarenhet från inkartering av orienterare i skolan förra våren. Då bodde närmare 2000 personer i Haninge skolor. När vi pratade med honom om att det skulle bli ett uppföljningsseminarium efter Grisslehamn, föreslog han, att vi skulle ordna det tilldammans i Jordbro. Det visade sig att ingen vågade lova att vi skulle få vara i skolan. Det rådde också tveksamhet om vi skulle betala hyra eller ej. Slutligen fick vi tag i skolstyrelsens ordförande som sa att alla skolor i princip är öppna för användning utan hyra. En svårighet är dock städning och vakt. Det är lämpligast att göra ett privat avtal med städerskor och vaktmästare om ersättning och arbetstid. I vårt fall 2 städerskor å 100 kr, 1 vaktmästare å 200 kr.

Vi tog kontakt med fritidsnämnden för att låna fritidsgården, men här visade det sig att den fina tanken om integrationen skola-kyrka-fritid inte fungerade. Vi måste betala hyra för fritidsgården på 690 kr inklusive städning och vakt.

Vi skulle sova i 10 klassrum, gummimadrass, kudde och filt hyrde vi av försvarets materialverk för kostnad 1,20 kr per person, frakt 100 kr. Lunch och middag på lördagen, lunch på söndagen beställde vi ca 1 månad i förväg av ekonomiföreståndarinnan på skolkontoret. Med serveringspersonal kostade varje måltid 5 kr/pers=1500 kr. På fredagskvällen serverades öl och egenhändigt gjorda smörgåsar, 500 kr. Frukostarna gjordes av grupperna själva i skolköket, 500 kr. Dessutom serverades kaffe 3 ggr och bullar 2 ggr 420 kr.

Detta var den yttre ramen, men det mesta jobbet var att fylla ramen med väsentligt innehåll.

Seminariet förbereddes av en grupp på 15 st. Vi träffades ca 10 ggr. Gruppen växlade förutom en grupp på tre och erfarenheten vi gjorde av detta var att det blev mycket svårt att besluta saker och gå vidare. Om en grupp ska jobba ihop är det en fördel att samma personer deltar varje gång tills arbetet är avslutat.

Målet för seminariet var att folk som ville förändra skolan skulle samlas och utbyta erfarenheter och få kontakter som kunde fortsätta efter seminariet till exempel i form av arbetsgrupper.

Vi bestämde oss för att ta emot 100 personer, dela in dem i 10 fasta grupper, grupperna skulle arbeta och sova och äta tillsammans.

Fredag kväll skulle bli en lugn samlingsstund. Lördag förmiddag skulle vi "leka skola". Varje grupp hade 5 lektioner i 5 olika ämnen. Avsikten med förmiddagen var att ge en bild av hur högstadiet fungerar, dessa gemensamma upplevelser skulle svetsa samman gruppen.

För att stimulera och ge impulser till diskussionerna hade vi bjudit in en del personer. Gunnar Västberg som talade om de aldrig insläppta, Birgitta Carlsson från Borlänge som talade om kampen för småskolorna, Barbro Wiking från SÖ som talade om vad man kan göra inom det nuvarande systemets ramar. Representanter från olika organisationer, SOL, Elevförbundet, Clarté, och Arkiv Samtal berättade om hur de arbetade.

Vi hoppas att många fler ordnar sådana här seminarier på sina skolor runt om i Sverige. Om det är något du vill fråga oss om, ta kontakt!

Kerstin Eriksson
Granitvägen 36

Jan Swaling
Källängsvägen 38
181 44 Lidingö

[p. 7]

ATT BRYTA TRÖTTHETEN OCH SLÅ HÅL PÅ
RISAMHETEN.....

Jordbroseminariet 4 - 6 maj

Fredagkvällen samlas vi, skolfolk från hela landet. Tröttheten och missmodet kryper fram så fort vi satt oss till -
sätta i arbetsgrupperna. "Varför kom du hit?" - "Behöver få prata med andra, höra vad andra gör. De är så trötta & vi ensam ..."

"Vad andra gör" skulle kunna stå som motto för vårt arbete på seminariet. Vi var många som var sugna på att få höra hur man fått lärargrupper att fungera eller hur man lyckats göra om en risig skolgård trots mothåll från skolstyrelsen. Vidare ville vi försäkra oss om en möjlighet att få kontinuerlig information kring hur man lyckats göra bra saker i skolan.

När seminariet sammanfattades hade vi hittat fram till början på nåt som kan bli en erfarenhetsbank, ett Arkiv Skola, dit vi sänder våra erfarenheter och varifrån vi får andras ideer och fungerande praktik. Tröttheten kändes inte lika tung och ensamheten var bruten.

Hur gjorde vi? Hur kom vi dit?

- 0 -

Seminariet är väl förberett när vi kommer på fredagkvällen. Vi blir inplockade i tiomannagrupper i vilka vi skall fungera i snacken, när vi

sover och när vi äter. Vi känner endast i undantagsfall varandra sedan tidigare. Våra möjligheter att fungera dåligt ihop, att knasa till hela grejen och flyta ut i vidlyftiga snack, är stora. Men alla är medvetna om farorna, alla skärper sig och vi håller envetet fast vid de enkla frågeställningar som skissats i början av seminariet.

För många av oss var det här den bestående erfarenheten: att många människor som vill samma sak kan samlas och låta alla ovidkommande motsättningar gå i slasken medan man arbetar på att nå ett konkret mål. Vi behöver allihop mer av den här sortens upplevelse av varandra.

Jordbrokänslan bär ganska långt; åtminstone till nästa seminarium.

mats

HÄR KOMMER NÅRA SIDOR BILDER FRÅN SEMINARIET

Innan vi kom till Jordbro hade ett omfattande förberedelsearbete gjorts av bl. a Jordbrofolket. (bild 1)

Jordbrorektor ställde upp med sin skola (2)

Vi sov och åt tillsammans (3 - 4)

Lektionerna lärde vi oss en massa av (5 - 7)

Korsredovisning och sammanfattning (8)

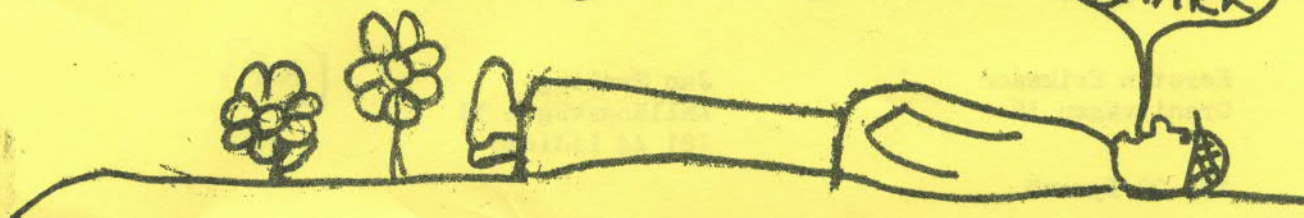
Gruppen jobbar ihop (9)

Fest och vältalighet (10 - 11)

Jävligt bra teater av elever (12 - 15)

[P. 8]

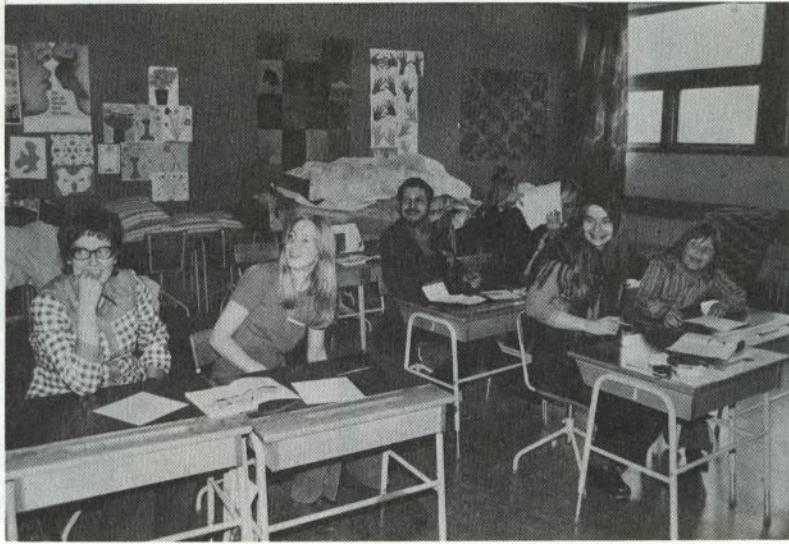
SNARK

[01.9]

[p.9]

[P.10]

[P. 11]

[P.12]

MINA INTRYCK OCH ERFARENHETER FRÅN SEMINARIET I JORDBRO.

Jag tycker att det var ett bra seminarium, och flera som jag pratade med tyckte detsamma, av samma skäl som jag:

Det stannade inte vid beskrivningar av hur man har det i sitt dagliga jobb, eller vid övergripande samhällsanalyser, utan förde vidare: Den fortsatta kontakten mellan oss som var med säkrades, och det blev arbetsgrupper som fortsätter att jobba. Detta är ett ovanligt resultat, såvitt jag och dom jag pratat med känner till.

Min mening med att skriva ner dom här erfarenheterna är att bidra till att vi lär oss tills nästa gång. Det var många saker som bidrog till resultatet, men också en del som kunde ha motverkat det.

Vad hände som främjade resultatet?

Förväntningsstencilen.

Många seminarier, möten och liknande, som jag varit på, har spruckit av ett och samma skäl: Folk som inte känner varann och inte är injobbade ihop träffas. Man kommer med olika förväntningar om sånt som man behöver vara överens om - och för sent kommer man på att man är på ett annat seminarium än det man trodde sig ha kommit till.

Att det inte blev så här, berodde mycket på den stencil, som förberedelsegruppen hade gjort, och som vi alla fick när vi kom. På fredagskvällen hade vi den att prata över i smågrupperna, om vad var och en väntade sig av seminariet.

Förväntningsstencilen gav klara besked om meningen med seminariet. I vår grupp var det tydligt hur den hjälpte till att ge ord för en gemensam grund för arbetet. Meningen var att vi inte bara skulle prata, utan komma vidare till arbetsgrupper.

Lekarna på fredagskvällen

Vi lekte lekar med varann, som en av oss brukar använda på sina "första föräldramöten". Det var lekar där man säger varandras namn och tar i varann. Dom går ut på att stärka samhörighetskänslan.

Under kvällens mjuka start i smågruppen, började jag känna mig som en del av en grupp på 10 stycken. Kvälles "lära-känna-varann-lekar" var ett bra sätt att utvidga gruppkänslan. Jag började känna mig som grupp med 100 på seminariet.

Smågruppsarbetet och korsredovisningen.

Förväntningsstencilen och lekarna på fredagskvällen, lektionerna och föredragen på lördagen, var en bra inlåsning till smågruppsarbetet. Först bekantade vi oss med varann - sen fick vi impulser till samtalen. I vår grupp var det verkligen upplagt för arbetsmöte på lördagseftermiddagen.

Korsredovisning var en ny arbetsform för mig. Den verkar mycket bra. Arbete i smågrupp brukar föra till stor delaktighet i gruppen. Ska man redovisa genom korsredovisning efteråt blir aktiviteten hos var och en ännu större. Var och en ska ju gå till en annan grupp och kunna redovisa. Det går väldigt bra, eftersom alla i korsgruppen har något nytt att berätta för dom andra.

I vår grupp sammanfattade vi gemensamt varje del av samtalen. Alla skrev ner det och hade det som stöd när man gick vidare för att rapportera i korsgruppen.

Ett vanligt fel är att det blir debatt mitt i rapporteringen. Tiden räcker inte till för allas rapporter. Det är svårt att vänja sig vid att vänta med att debattera tills alla har rapporterat. Många rapporteringar i stormötesform har fallit på det. Sådana debattningar är lättare att handskas med i en liten grupp.

I vår korsgrupp var alla så insatta att vi skulle ha kunnat komma djupare in i innehållet om vi haft mer tid. Det skulle ha kommit mycket ut av en fortsatt diskussion i det läget. Det är en erfarenhet att föra vidare tills nästa gång.

Vad hände som kunde ha motverkat resultatet?

Festen på lördagskvällen.

På en traditionell fest har några väldigt kul ihop, särskilt dom som känner varann sen tidigare. Dom dominerar stämningen. Några lär känna varann, men de flesta förblir obekanta med varann. Många känner sig utanför.

Festsens inverkan på resultatet av seminariet var att många var trötta på söndagen, som var den arbetsdag när man behövde vara mest koncentrerad. Det var då som alla förslagen skulle bakas ihop till arbets-

grupper. Det var den dag då uppföljningen av seminariet skulle garanteras.

Det finns former att koppla av som gagnar och inte motverkar jobbet dagen efter.

Omröstningen.

"Alla möter alla" var den punkt på söndagen då vi alla 100 tillsammans skulle gå igenom förslagen till arbetsgrupper. Det höll på att gå åt skogen alldeles, genom att vi började rösta om vilka förslag som var bra eller dåliga. Det skulle ha kunnat hindra många arbetsgrupper från att komma igång.

Det inträffar lätt kritiska moment under stormöten. Men den formen behövs ibland. Då är det viktigt att några är väl förberedda och håller i mötet om det behövs.

Lösningen nu blev, att en mindre grupp sammanställde alla förslag till arbetsgrupper som kommit fram under seminariet. Det blev en lista som sen presenterades för alla.

Dom arbetsgrupper som det fanns intresse för, kunde komma igång. På det sättet tog vi till vara all den lust "att göra något", som seminariet givit upphov till.

I stort fungerade uppläggningsen av seminariet mycket bra. Det blev ett samspel mellan att trivas ihop för att lära känna varann, och att jobba ihop i former som gjorde många delaktiga.

Eva Rydahl

STÖD MARKITTA!

pg 63203-4

[P.14]

ERFARENHETER AV MODIFITERAT KLASSLÄRARSYSTEM PÅ HÖGSTADIET.

Siv Asarnej Bengt Wahlund
Thespisvägen 27 Rådmanngatan 1
Bromma Stockholm

Utgångspunkt: Missnöje med ämneslärarsystemet (framför allt för många elever per lärare)
Vilja att pröva något mer "elevcentrerat"
Bad rektor att få försöka med en vanlig sjuar i höstas.

Genomförande: Bengt har Matte + NO (kemi, fysik, biologi) i klassen (8 tim/vecka)
Siv har Svenska + SO (historia, religionskunskap, samhällskunskap och geografi) + Engelska, särskild kurs (12 tim/vecka)
1 klassföreläsartimme/vecka (5x10 min. morgonsamlingstid, obetald)
Siv har endast denna klass (halvtidstjänst)
Bengt har också en åtta i NO(kemi). Sammanlagd tjänstgöring: 16 tim/vecka.
Varje elev har förutom oss också 5 andra lärare (tillvalsläraren + 4 övningsämneslärare)
Dubbelt klassföreläsarskap (även om vi inte är nöjda med sättet att dela arbetsuppgifterna: Siv tog föräldrakontakterna och Bengt administrerade frånvaron. Inte bra! Man måste hitta bättre former för detta!)
Ett frö till kompanjonlärarsystem har sätts (två lärare samtidigt, ska läggas in på schemat vissa timmar nästa år!)
Minst en av oss har alltid varit i skolan.
Försök till eget klassrum (13 tim/vecka)
Tät föräldrakontakt (3-5 långa samtal, 4 föräldramöten)
Gruppsamtal (se nedan!)

Utveckling:

Våren i 6:an Auskultationer på mellanstadiet i klassen (19 av de 30 eleverna)
2 dagar
Sammanträffande och diskussioner med mellanstadieläraren
Föräldramöte på våren i 6:an
Eleverna besöker högstadieskolan

[P.15]

7:an

Systemet har lett till relationsförvecklingar på följande områden:

1. Relationen lärare-elev. Lärarens "nya" roll innebär konflikt mellan kunskapsförmedlare och social fostrare.
2. lärare - föräldrar.
3. förälder - elev.
4. Vi har missat att utveckla relationen lärare - förälder - elev.
5. Relationen mellan oss och skolledningen.
6. övriga lärare.
7. oss emellan.

Gruppsamtal: Den intensiva kontakten med barnen i klassen och deras föräldrar ledde till förvecklingar som vi ej ansåg oss kunna klara själva. Kontakt togs med Lasse Höjer. Resultatet blev en timmes gruppsamtal per vecka i storgrupp. Vi tog klassföreståndartimmen till detta. Eleverna reagerar starkt positivt på försöket.

ERFARENHETER: STIMULERANDE OCH UTVECKLANDE FÖR LÄRARE OCH ELEVER MEN SAMTIDIGT ARBETSSAMT EFTERSOM NYA TYPER AV KONFLIKTER KOMMER TILL YTAN. HITTILLS HAR VI MEST ÄGNAT UPPMÄRKSAMHET FÖR FORMERNA FÖR UNDERVISNINGEN. I övrigt:

1. Inget skolk! De vet att det alltid finns någon som bryr sig om var de är.
2. Tillfälle och tid att göra roliga saker tillsammans. (studiebesök, teater osv.)
3. Ingen rutin på nya undervisningsämnen.
4. Svårt att få tillfälle att kommunicera sina erfarenheter.
5. Klasskonferenser är meningslösa (tidsvinst)

Önskvärda förbättringar

nästa år:

1. Alla resurspengar (halvklass, läsklinik, tal- och spec.klinik) läggs på de 2 lärarna.
2. Fortsättning av gruppsamtal.
3. Intensifierad lärare - elev - förälder.
4. Diverse schemaförbättringar.
5. Självinstruerande materiel.

[P.16]

STADIEÖVERGRIPANDE ÅTGÄRDER

Vid Matteus skola ägnades två studiedagar åt att diskutera och ordna kontakter mellan lärare, elever från olika stadier. Resultaten av detta blev följande:

Det bildades s-k kompanjonklasser, således mellan en 6:a och en 8:a, mellan en 6:a och en 7:a och mellan en 3:a och en 4:a. Högst ett 10-tal elever var med vid lektionerna. De lägre klasserna skulle följa de högre under samtliga timmar, efter dessa aukultationer träffades klasserna för frågestund, där de lägre klasserna intervjuade de högre om vad som skilde de olika stadierna åt i

arbetsformer,

olika ämnes innehåll m m,

ja, även personliga erfarenheter om svårigheter att anpassa sig i ett nytt stadium.

Högstadiееlever gick till lågstadiееklasser och tog hand om lektioner. Det mest lyckade var när en högstadiееklass tog hand om en stadspromenad några timmar. Högstadiееleverna lotsade de yngre runt några timmar på gatorna och orienterade de yngre om vad de såg för byggnader, vad gatorna hette. På eftermiddagen var högstadiееleverna med lågstadiееleverna i Haga och lekte med dem där, ordnade brännboll och andra tävlingar.

GÖSTA ALM, Burträskgatan 26,
162 21 Vällingby
telefon 87 84 57

OM BRA YRKESVÄGLEDNING

Vi har i vår skola inte varit tillfredsställda med yrkesvägledningen. Eleverna har inte fått den information de faktiskt behöver i hur det är att studera vid olika läroinrättningar, hur arbetsmarknaden ser ut etc etc.

Därför har vi bett före detta elever samt föräldrar komma till klasserna och berätta om sina yrken eller studier. Alla har varit nöjda med denna försöksverksamhet. Man har känt förtroende för de f d eleverna och föräldrarna har känt att dom faktiskt vet vad dom talar om.

FÖRÄLDRARNA IN I SKOLAN

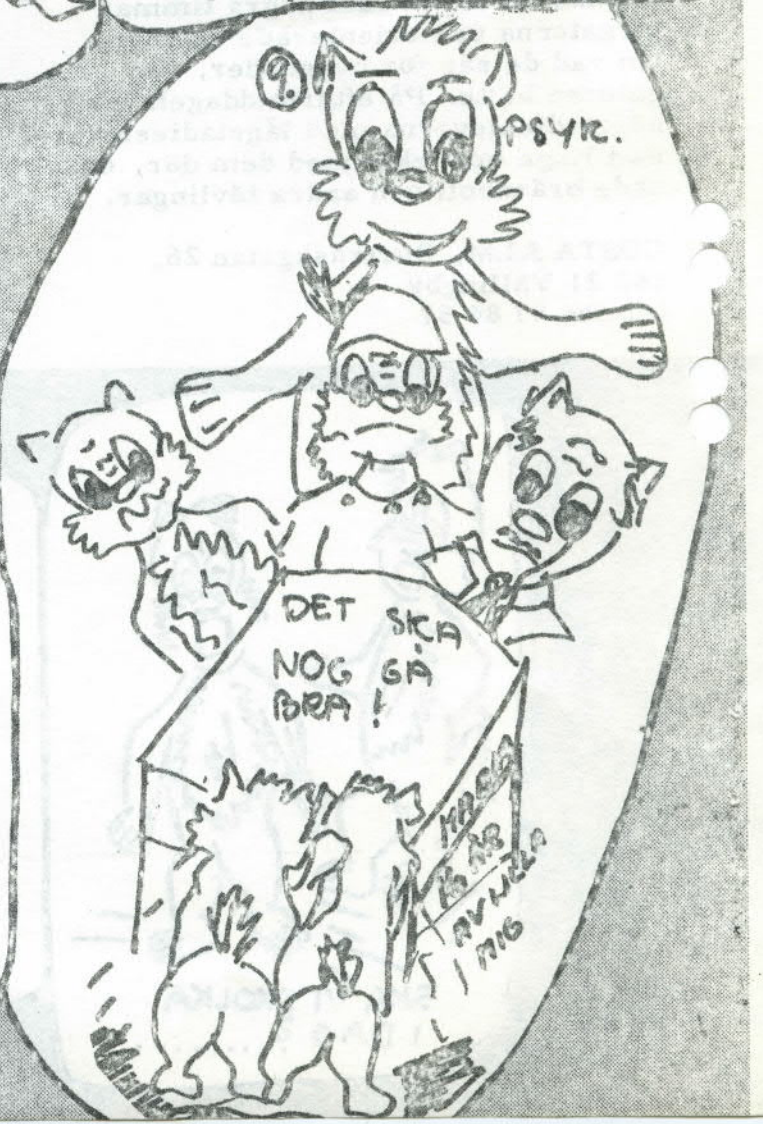
För att ordna en dag för lärarna då de skulle få möjligheter att arbeta i grupper utanför skolan tog föräldrarna hand om undervisningen i klasserna. Man kan ju också tänka sej att elever på högre stadier undervisar elever på lägre.

Marianne Granö

SERIE OM PLUGGET AV MARIA

VÄND!

ARBETSGRUPPER bildade på seminariet

På seminariet hade vi många förslag på arbetsgrupper som vi tyckte var viktiga att få igång. En del har kommit igång och vill ha kontakt med andra intresserade. Andra har ännu inte kommit igång, men skriv eller ring till tidningen så förmedlar vi kontakter.

Har du förslag på andra frågor vi kan få igång arbetsgrupper kring så hör av dej till oss:

Dessa arbetsgrupper har kommit igång:

ERFARENHETSFÖRMEDLINGEN FÖR SKOLAN

Vi var 22 stycken som samlades i den gruppen ute i Jordbro på söndagseftermiddagen.

Vi har haft ett möte, det var den 20 maj, då vi kom överens om hur vi skulle fortsätta att jobba.

Jobbet är att bygga upp en erfarenhetsförmedling för skolfolk. Vi vet att det kommer att ta tid, så än så länge är det för tidigt att prata om att det finns ett "Arkiv Skola" eller vad det nu kommer att heta.

Vi som vill jobba med det här, kommer att träffas en vecka i sommar för att lägga upp jobbet. Vi har ett möte den 13 juni kl 19 på Arkiv Samtal, Hälsingegatan 8, för att förbereda sommarträffen.

Vi tycker att det vore bra om det kom igång fler erfarenhetsgrupper runt om ilandet, inte bara i Stockholm. Har du möjlighet att vara med i jobbet?

Vill du veta mer, ta kontakt med någon av oss:

Carina Fast, Mirabellbacken 115,
162 36 Vällingby, tel 89 72 34.

Anna Hederus, tel 62 46 38 eller
tel 765 79 30.

Lena Hellblom, tel 770 70 67.

STUDIEDAGSGRUPPEN:

Tänker göra förslag på vettiga studiedagar.

Kontaktman: Bibbi Lindquist
Tel: 08/96 47 48, arb 08/ 19 44 87,
19 89 68.

Träffas måndag 4 juni 1930 på Hägerstensåsens skoldaghem T-bana Hägerstensåsen.

KOLGRUPPEN

Ni som har erfarenheter från lägerskolor, helgutflykter m.m., kan ni skriva om dem och skicka till:

ARBETSGRUPPEN FÖR UTFLYTTNING AV SKOLAN?

Materialet kommer att sammanställas till en bulletin för att användas som argument i strävanden att få utnyttja t ex sommargårdar, tomma hus, etc.

Annalena Maurin
Sandstensvägen 93
136 51 Handen
tel 0750/25551

[P.19]

MASSMEDIAGRUPPEN:

Kontaktman: Erwin Dörner

Tel: 08/774 72 95

Massmediagruppen vill ta kontakt med Radio & TV, för att undersöka möjligheterna att komma igång med en kontinuerlig information till skolfolk. Dvs alla berörda parter.

På förslag är då en typ av program som t ex jordbrukskvarten. Den tiden borde ligga mitt på dagen så att lärare och elever skall kunna höra eller se via skolradio och skolteve. Programmen borde ta upp aktuella frågor rörande lärarnas- elevernas- föräldrarnas ställning, möjligheter att påverka, ta upp alternativa lösningar som har prövats på andra håll. Även frågan om hur man bygger upp elevråd, samråd, föräldramöte osv.

INSTITUTIONSGRUPPEN

Ska försöka förbättra kontakterna mellan skolan och olika institutioner. Närmare presentation kommer i nästa nummer av tidningen.
Kontaktman: Gun Strand tel. 08/976589.

LÄRARUTBILDNINGSGRUPPEN

Ska arbeta på att förändra lärarutbildningen. Kontaktman: (för norra Sverige) Anders Orrje. Tel. 0920/68404. Anders går på lärarhögskolan i Luleå. Andra intresserade skriv eller ring till tidningen!

Tidningsgruppen

Vi bildades på seminariet, dels för att sammanfatta arbetet där, och dels för att följa upp arbetet i grupperna och sprida det till andra intresserade. Allt som står i tidningen tillkom som en följd av seminariet, de flesta artiklarna skrevs där. Det var en hel del som inte fick plats, men de kan eventuellt komma med i ett senare nummer.

Vi tänker jobba vidare med tidningen i höst. Den kan bli ett sätt för oss som jobbar med skolan att hålla kontakt med varandra.

Därför är det viktigt att du skriver ner och skickar in allt som du vill ska spridas till andra.

Ekonomi.

Det behövs pengar för att täcka materialkostnader och porto för det här numret. Om du skickar minst en krona per ex får vi pengar att använda till nästa nummer också.

[p.20]

TIDNINGEN VILL HA KONTAKT MED ER SOM VILL STARTA ARBETSGRUPPER KRING FÖLJANDE FRÅGOR VILKA KOM UPP PÅ SEMINARIET.

1. GRANSKNINGSGRUPP

Granskning av Lgr 69

Granskning av läroböcker

Granskning av LUG

Granskning av nya betygsförslaget

2. ANSVARSPRÅGORN I SKOLAN

Vilka rättigheter har man som elev - förälder - skolpersonal ?

3. STUDIECIRKLAR

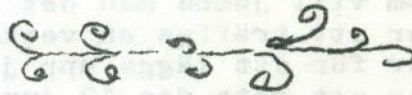
Studiecirkelar kring olika frågor är önskvärda

4. RESURSFÖRDELNING

En arbetsgrupp som undersöker hur befintliga resurser inom skolan kan omfördelas.

5. MINDRE SKOLOR

Kravet på mindre skolor bör utredas

Sätt in pengarna på postgiro nr: 45 96 32 - 6 (som vi fått låna), skriv "Informationsgruppen" på talongen.

Vi som har satt ihop det här materialet och gjort en tidning av det är:

Kerstin Eriksson, tel 712 54 37
Fanny Bergmark, tel 30 44 90
Mats Wahl, tel 32 18 82
Kerstin Wrigert, tel 31 92 21
Håkan Sternberg, tel 93 50 84
Gunilla Wettersjö, tel 68 55 19
Pålsundsgatan 6, 117 31 Sthlm
(Tidningens adress t. v.)

Vill du vara med och jobba med tidningen? Hör av dej till oss!

1973-05-05, sid. 1
Bilaga till bulletin
från seminariet
i Jordbro, 4-5 maj
1973

VARFÖR KAN MINDRE KLASSER LÖSA MÅNGA AV PROBLEMEN I DAGENS SKOLA ?

Vi vill först åter en gång nämna några av de problem som oftast förekommer i diskussionerna: skoltrötthet, mobbning, skolk, dålig arbetsmiljö, anonymitetskänslan dåliga studieresultat, ingen eller dåligt inflytande på sin egen arbets-situation. Vidare: glesbygdens skolor försvinner, annexskolor läggs ned, och som följd därav, längre resväg, splittring av klasser, nya kamrater, större skolor. Så även den tilltagande arbetslösheten bland lärare. Detta innebär ju också i storstadsområden, att de yngre och nyare lärarna med ofta nya friska idéer, får lämna plats för de äldre och helt riktigt mer meriterade lärarna. Till sist fler lärarbyten för eleverna, och en relativt dåligt fungerande hem- och skola-kontakt. Det finns fler och ännu mer komplicerade problem, men dessa torde räcka som skäl till att för-måste ske.

Många reformer och förslag till förändringar har under de senaste åren dykt upp. Men ingen reform lösar samtidigt så många av de ovan nämnda problemen, som mindre klasser (max 20 elever). I stora grupper är det lätt att uppleva sig själv som anonym, ett nummer i klassliggaren. Man får dålig kontakt med läraren och kamraterna. Företeelser som mobbning uppstår lättare i skydd av stora grupper och bevisligen mer ofta i stora skolor.

I mindre klasser får läaren mer tid för var och en av eleverna. Om problem uppstår, upptäcks det lättare i en liten grupp. Den redan lättare etablerade kontakten lärare-elev, elev-elev, gör att det blir enklare att komma på lösningar.

Ju mindre grupp desto bättre lärarroll. Det finns många unga och gamla lärare, som inte anser sig orka med den hårda pressen, som dagens skola utsätter dem för. Lärarens eget fel? Hos vem en felet ligger, så är en trött och utkörd lärare

ingen bra lärare. Många lärare tvingas in i en auktoritär roll för att klara upp vissa situationer. Varken till elevernas eller lärarnas bästa. Känslan av att hinna med, hinna lyssna till en elev, kunna skapa en fin och vettig kontakt med eleverna, gör ju hela arbets-situationen mycket bättre för såväl lärare som elever.

Detta med att kräva mindre klasser för att lösa många av skolans problem, får inte anses som en helt isolerad fråga. Kravet står absolut inte i motsättning till flera andra förslag t.ex. kravet om mindre skolor. Tvärtom skulle just mindre klasser få den följd att glesbygdsskolorna i större utsträckning få finnas kvar. Försvinner skolan dör byn heter det ju. Det finns många exempel på hur små annexskolor som slås igen skapar mycket stora problem för eleverna, som får flyttas längre från hemmen, får svårare och ofta farligare skoavväg, nya kamrater och lärare och större skolor. Bara i Stockholmsområdet slås t.ex. 25 skolor igen snart och 40 st på några år. Och så klassammanslagningarna. För att ta ett exempel från Ekholmsskolan, Skärholmen där denna termin 2 st. 3:or om vardera 18 elever nästa termin blir i 4:a med 30 elever och överblivna elever blir överkörda till annan skola. Exempel av detta slag är otaliga. Många klasser har dessutom över-skott, ex. på 1:or med 27 elever är inte ovanliga, inte heller högsta-die- och mellanstadie- klasser med 33 elever.

Att en personlig kontakt kan upprätas mellan vuxna och barn, är en förutsättning för att ett ömsesidigt hänsynstagande ska kunna ske. Att sedan denna kontakt är värdefull på skolans alla stadier är lätt att påvisa genom exempel från låg- och mellan-stadieklasser, som en tid har haft den stora förmånen att uh-

FORTS. NÄSTA SIDA →

[P. 21 (Bilaga, sid 1)]

[1973-05-05, bilaga sid 2]

forts. på DEBATTEN

derskrida det nuvarande delnings-
talet genom exempel från obs- och
spec. kliniker med små elevgrupper,
genom undersökningar som visar
elevernas positiva inställning
till halvklasstimmar och labora-
tionsgrupper.

Lyssna till alla de positiva röster
na från Hermodalsskolan i Malmö,
där försöksklassernas storlek är
16 elever. Där uttrycker föräld-
rar sin stora förvåning över att
deras barn, som tidigare skolkat
och varit skoltrötta, plötsligt
tycker att det är roligt att gå i
skolan och på förbättrade studie-
resultat. Det är väl just så man
vill att eleven skall uppleva sin
skolsituation. Det skall vara ro-
ligt att vara i skolan, man skall
ges tillfälle att skapa meningsfyl-
da skoldagar med meningsfulla upp-
gifter. Man måste få tillfälle till
kontakt och förståelse, när man bäst
behöver den, att kunna utvecklas och
fungera som fritt tänkande människor.

Vi har gått ut med en namninsamling
bland alla som kan tänkas ha något
intresse av att dagens skola ska
fungera bättre. Vi arbetar också på
att få fram realistiska och tänkbara
förslag till lösning av den ekonomis-
ka frågan.

Vi har också redan fått ett kraftigt
och uttalat stöd från många olika håll.
Några ex. är: samarbetsnämnder i Stock-
holm och Göteborg, samrådsgrupper och
1200 elever. Från PBU i Vällingby o ca
Stockholm, från Teckningslärarnas riks-
förbunds styrelse. Från lärarhögskol-
orna runt om i landet. Och naturligt-
vis från ett ännu oräknat antal lär-
elever och föäldrar. Hos alla dessa
känns kravet på max 20 elever i klas-
serna som det första steget på vägen
till en bättre skola.

AMK (Arbetsgruppen för mindre klasser)

[p. 22 (Bilaga sid 2)]

Nästan alla tycker att skolan fungerar dåligt. Arbetsgruppen för mindre klasser påstår att många avbristerna i skolan beror på att klasserna är för stora. När ett resolutionsförslag om kravet på mindre klasser lästes upp under Jordbroseminariet var många tveksamma. Resolutionen antogs aldrig. Diskussionerna fortsatte i smågrupperna. I vår grupp var vi eniga om att vi inte kunde stöda kravet på mindre klasser. Ungefär såhär resonerade vi:

Det faktum att vi har 30 elever/klass är inte alls orsaken till disciplinproblem, mobbning, skolleda, skolk, betygshets, konkurrens och social utstötning.

Om större delen av lärarkåren förblir konservativ och om skolan fortfarande uppmuntrar konkurrens i stället för samarbete, fortfarande endidigt premierar intellektuella, verbala prestationer, fortfarande förmedlar samma kunskapsinnehåll, utan att någonsin ifrågasätta det, med samma auktoritära pedagogik och arbetsformer, fortfarande förvägrar elever, föräldrar och skolpersonal verkligt inflytande över sin egen situation så ~~här~~ har det väldigt liten betydelse om vi har 20 eller 30 elever i varje klass.

Dessutom är kravet på mindre klasser ett trubbigt vapen mot överheten. Sverige lär ha ett mycket lågt antal elever per lärare jämfört med andra länder. Om principen "högst 20 elever i varje klass" accepterades, skulle myndigheterna kunna skära ned på kostnaderna genom att strypa verksamheten på obs-kliniker och i små B-skolor etc. eller genom att flytta elever mellan klasser och mellan skolor för att precis 20 elever ska hamna i varje klass.

Några krav som vi tyckte är riktigare att ställa:

Fler vuxna i skolan. (Inte nödvändigtvis fler lärare. Öppna skolan och även klassrummet mot samhället)

Två-lärarsystem. (Men inte underordnad lärarassistent som gör skitjobbet!)

Verkligt inflytande för elever, föräldrar och skolpersonal när det gäller resursfördelning och utformning av undervisning och arbetsformer.

Förändra lärarutbildningen och den sneda sociala rekryteringen till lärarhögskolorna.

Antiauktoritära arbetsformer. Ge eleverna del i ansvaret för undervisning och elevvård.

Kravet på mindre klasser tjänar inte eleverna och leder inte till en bättre skola. Det är t.o.m. farligt att ställa ett sådant krav eftersom det inte gör människor medvetna om de verkliga orsakerna till problemen i skolan. Däremot tillgodoser kravet lärarkårens gruppegoistiska, fackliga intressen dvs. en något vilsammare arbetsituation och fler arbetstillfällen. Men skolan är något viktigare än bara en lärarnas försörjningsinrättning.

23
Bilaga
sid 3

1973. Följebrev till distribuerade
ex av kaplet "Från skoleseminariet"
i Jordbro 4-6 maj -73

Du har fått 10 ex. av Jordbrorapporten.

Vi i tidningsgruppen har tänkt oss att du antingen kan ge bort tidningarna till dem du känner och som kan vara intresserade, eller kan du ta betalt för tidningen (1:- kostar tidningen i framställning) och sedan sätta in slantarna på pg. 45 96 32 - 6 " Informationsgruppen".

Hur du än gör är det viktigt att vi kan täcka produktionskostnaderna för 1 000 ex. å 1:-.

Om du vill ha fler ex. kan du skriva till Gunilla Wettersjö

Pålsundsgatan 6

117 31 STHLM

Som du ser sönderfaller tidningen i två delar: en debattdel och en allmän del. Vi har valt att dela materialet på det här viset för att vi inom tidningsgruppen inte riktigt har hunnit prata igenom hur tidningen skall fungera. Vi är inte heller klara över till vilka vi vänder oss med tidningen.

Eftersom några av oss tror att artikeln "Mindre klasser löser inte problemen" kan skapa svårigheter för dig på din arbetsplats har vi valt att rycka loss debattbiten ur tidningen och vi bifogar den som bilaga. Du kan använda den hur du vill.

Det är väldigt viktigt för oss i tidningsgruppen att du skriver och berättar om du vill ha debatt i tidningen i fortsättningen och om det är nån särskild debatt som bör prioriteras.

Det är viktigt att du tänker igenom det här ordentligt och att du hör av dig med dina synpunkter.

tidningsgruppen

[p. 24]